V izobrazbi in organizaciji je moč st.

M. Pogorelc, box 306
WAKEFIELD, MICH

SLOVENIJA

Spoštujmo samega sebe, da nas bodo spoštovali tuditujci

THE SLOVENIA The only South Slavic Newspaper in Wisconsin
OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVIC BENEVOLENT SOCIETY "SLOGA" OF WISCONSIN.
URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE PODPORNE ZVEZE "SLOGA" V WISCONSINU.

408 Park Street — Phone Hanover 4187-R

NO. 36. ŠT. 36. — MILWAUKEE, WIS., SEPTEMBER 8, 1916 — 8. SEPT. 1916 — VOL. 2. LETO 2.

"Entered as second - class matter December 22, 1915, at the post office at Milwaukee, Wisconsin, under the Act of March 3, 1879."

STOPIMO ŠE ZA KORAK NAPREJ

27. avgust je za nami. Storjeno je veliko človekoljubno delo. Opravljena je večji del dolžnost, ki nam jo je naložila historijska nujnost sedanjega časa. In če se že jutri konča grozna moritev in uničevanje v Evropi, je naša naselbina pripravljena, da priskoči nesrečnim rojakom na pomoč s vsojim pripravljenim darom, ki je že sedaj tako lep, da ga je ni treba biti sram; a prepričani smo, da bo še znatno narastel, ker naša tozadevna akcija še ni končana.

Toda tudi za slučaj, da bi se naš dar nič ne povečal, isti znači tako lep in zadovoljiv vspeh, da smo lahko ponosni nanj. Naša naselbina ena izmed prvih, ki je pričela z delom v ta namen; drugič pa tudi zato, ker je to naše delo rodilo tako lep sad, da bo morala vsaka druga naselbina napeti vse sile, ako se bo hotela z nami meriti po vspehu. Vse to smo dosegli v kratki dobi par tednov in to celo v času, ko divja v Milwaukee obsežen štrajk, v katerem je tudi mnogo naših rojakov prizadetih. To je vsekakor sijajen vspeh, katerega bo lahko naselbina vedno smatrala za enega najlepših, kar jih je, oziroma jih bo kedaj dosegla.

* * *

"Kdor ne napreduje, ta nazaduje", pravi star in resničen rek. Vspeh je znamenje napredka, je znamenje moči. Milwauški Slovenci smo pravkar dosegli tako lep gmoten in moralen vspeh, da se ga niti ne zavedamo v polni meri, ker sami sebi ne moremo verovati, da je kaj takega mogoče med nami. Uprizorili smo za naše razmere sijajno manifestacijo slovenskega življa v Milwaukee ter z njo v znatni meri povečali svoj ugled pri sosedih-tujcih; obenem pa smo povečali svojo odločilnost, samozavest in vero v same sebe, v svojo sposobnost in svojo moč. Vse to je samo del moralne pridobitve one prireditve na 27. avgusta. Nič manj povoljen ni bil njen gmotni vspeh.

Za vse te velike in številne koristi se imamo zahvaliti dejstvu, da smo samo za nekaj časa pozabili na medsebojne razlike v mišljenju in opustili medsebojne sovražnosti ter se združili in svoje združene moči posvetili enemu samemu skupnemu cilju, to je, da smo samo enkrat složno in bratsko nastopili.

Posebno pa naj bo poudarjeno tu, da pri tem ni bilo oškodovano ali prikrajšano ali žrtvovano nobeno naše prepričanje. Bilo je ravno obratno: vsa naša prepričanja so znatno profitirala s tem složnim nastopom. Isti nam je pred vsem v jasni luči pokazal moč združenja, moč edinstva. In — ali ni združenje in edinstvo delavcev rešilni klic modernega delavstva? Isti nastop nam je dalje povečal zavednost in vero v naše lastne moči! In — ali ni zavedanje moči pričetek odločnosti in smisla za izboljšanje, za boj, za napredek? Isti nastop nam je končno podal veliko nauka o solidarnosti in disciplini. In — ali niste solidarnost in disciplina podlaga, predpogoj vsakega vspeha v sedanjosti modernih časov? Poleg tega bomo pa kot prijatelj veliko bolj dovzetni za zdrave argumente in dokaze svojih mišljenskih nasprotnikov, katerih kot sovražniki niti poslušali ne bi.

Koristili smo si toraj vsestransko, a nasprotno si nismo škodovali prav v nobenem oziru.

* * *

Milwauški rojaki in čitatelji! Tu imate živo sliko, tu imate neizpodbiten dokaz, kaj lahko dosežemo, če smo složni in edini, če nastopimo skupno, če svoje sile posvetimo skupnim interesom.

Zadnja dobrodelna prireditev je bila samo skromen začetek, samo prvi poizkus, prvi korak na poti složnosti, a že smo toliko dosegli!

Ako pa sedaj uvidevamo jasno, po kateri poti moramo hoditi, da bomo kaj dosegli, potem nam naš zdravi razum ukazuje, da gremo po tej poti naprej, da gremo po poti pravega in resničnega napredka.

Ako bi sedaj kljub temu jasnemu spoznanju in uverjenju ostali na neuspešni brezciljni poti, potem bi sami sebi dali spričevalo, da smo še nezreli za trezno smotreno delo, da smo še otročaji po razumu. Takega spričevala si pa vendar ne bomo dali?

Stopimo korak naprej, korak ki nam bo zagotovil in tudi prinesel še veliko takih in večjih vspehov, kakoršnega smo dosegli na 27. avgusta. Ta korak pa bo storjen, ako damo obstoječemu odboru društvenih zastopnikov (Zjedinjeni Slovenci v pomoč bednim v starem kraju) stalnost in razširimo njegov program ali delokrog.

Po dosedanjih sklepih in določilih je namreč program tega odbora omejen samo na zbiranje prispevkov za bedne rojake v starem kraju. Ko pa enkrat to nalogo izvrši in ko bo vojne konec in bo naš dar poslan onim, katerim je namenjen, bo namen tega odbora dosežen in če ne bo imel drugih točk na programu se bo moral razpustiti. To bi pomenilo isto, kakor če bi podirali vse one hiše, kojih prvotni lastniki ali stanovalci so se preselili ali pomrli.

Odbor naših društvenih zastopnikov je važna pridobitev za nas. Zato je proti našim koristim, da bi se razpustil in to tem bolj, ker imamo veliko in zelo nujnega in važnega dela zanj. Vsled tega mu dajmo stalnost in spremenimo njegovo ime tako, da bo odgovarjalo danemu mu programu.

Sledeče nujne potrebe zahtevajo, da se skupno zavzamemo zanje in jim posvetimo skupne sile vse naselbine:

1. Številna naša društva, podporna in izobraževalna in njihovo živahno življenje nam velevajo, da čim prej dobimo svojo lastno dvorano, svoj društveni dom, ki bo obenem naše skupno središče, okrog katerega se bo sukalo vse naše javno življenje. Ako naš tozadevni poizkus ni imel vspeha, nas to ne sme strašiti. — Isto velja za nabavo primernega prostora za piknik. Ali ni škoda denarja, ki ga dajemo drugim leto za letom? In smo vsi prizadeti!

Naša slovenska mladina nujno rabi primernega torišča in za-

(Dalje na 3. strani.)

IZ MESTA

Slovenski Soc. Klub priredi 10. t. m. kegljanje na dobitke pri Fr. Benda, 479 Nat'l Ave. Začetek zjutraj ob 8. uri.

Pevski klub "Naprej" je bil v nedeljo 3. septembra na desetletnici dram. in pev. društva Ljubljanica v North Chicagu, kjer je žel za svoje petje in nastop burno priznavanje.

Društvo Naprednost Slovencev št. 3 J. P. Z. S. na West Allisu je izobčilo radi stavkokaštva Joe Ja nežiča. To je že peti izobčeni član.

Hčerka je umrla John Ehrenberger-ju, 496 S. Pierce st. Pogreb se je vršil iz hiše žalosti v soboto ob 9. uri dopoldne.

Nek neznanec je dal Rudolfu Cihak, star 7 let, dinamitno kapico. Ne vedoč o nevarnosti, je fant kapico razbil na stopnicah v klet na svojem domu 495 — 7th st. Nastala je eksplozija, ki je ranila njega in še 12 letno sestro in 2 letnega brata. Poškodbe niso nevarne. Policija išče neznanca.

Velik tovoren avtomobil, Kissel Kar, naložen s 3 tonami svinca, je prodrl vsled teže tla in padel v klet garaže blizu 11 in Greenfield-avs. Poškodovan ni bil nihče. Tudi kara je le malo potrta.

Distriktni pravnik Zabel je v petek vložil tožbo proti Plankinton Packing Co za $600, ker je družba kršila postavo glede ženskega dela. Družbo se dolži, da je uposlila dva dekleta več kot 55 ur v enem tednu. Za vsak slučaj se zahteva kazen $100, ki pripade državi. Dekleti ste Julija Kassubowski in Clara Sell.

Druga tožba za $500 kazni pa je naperjena proti Arthur Warschauer, Germantown Spring pivovarni. Warschauer je obdolžen, da je uposlil 15 letnega John Palkovic, brez postavnega dovoljenja.

Mrs. Bertha Sust, stara 61 let, vdova, živeča s sorodniki na 445 Milwaukee st je skočila zadnji petek zjutraj v Milwaukee reko iz State -st mostu. Njen brat je izjavil, da je imela zadnji čas sitnosti glede uma. Prišla je policija in ognjegasci s čolnom, ki so jo potegnili iz vode. Prepeljali so jo takoj v zasilno bolnišnico, toda zdravniki je niso mogli oživeti.

Pau Seligman, voznik, je komaj ušel smrti, ko je hotel obrniti svoj voz čez električni tir med Wisconsin in Michigan st. Voz pocestne železnice je zadel v njega, da je padel pod konja. Po sreči je bil le malo ranjen.

V prosti otroški bolnišnici je umrl 6 letni Maks Peska, ki se je smrtnonevarno popekel, ko se je igral pred svojo hišo ter se mu je vnela obleka od sveče.

2letna Virginia Bolt na 835 — 41 St je zlezla na stol od tod pa na okno, od koder je padla iz 2. nadstropja na tla. Ko je prestrašena mati hitela za njo, jo je našla sedeti na tleh in jesti "kukis". Padla je zglavo na smeti, ki jih je nanesla po cesti voda. Pripetilo se ji ni druzega, kot nekoliko majnih prask po obrazu.

Jos. Shesnik na 1151 — 25 th Ave, ki ima družino 5 otrok se je hotel zastrupiti s strihninom. Serif ga je spravil v zasilno bolnišnico. Upa se, da bo okreval. Vzrok poskušenega samomora je neznan.

Med Wisconsin in Milwaukee Ave v Wauwatosi je našel 14 letni S. Johnson mrtvo truplo 37 letnega trgovca Emil C. Rosenberger iz Woodland, Ill. Zraven njega je ležal 22 kaliberni revolver. Ustrelil se je iz desne strani v tilnik. Samomorilec se je nahajal preje v okrajnem sanatoriju, kjer je izginil že 22. avgusta.

Na zdravstveni urad je bil poročan nov slučaj otroške mrtvoudnosti in sicer And. Cermak, 13 mesecev star, na 497 Ninth St. ki je v torek umrl.

Drugi slučaj je poročan iz Greenfielda, kjer je zbolel 10 letni Jos. Lukoski. Ta slučaj ima v rokah Dr. S. C. Mc Corkle. Družina Lekoski je prišla meseca avgusta iz Oswego, N. Y.

Unija mašinistov je prestavila svoj stan iz 64 Ave na 53 Ave na West Allisu. Seje in shodi se od tega časa naprej vrše na 5315 Greenfield Ave pri J. Kosednar.

Rojak Math Šimenc je vložil tožbo proti milwauški pocestni železnici za odškodnino $22,000 za svojega fanta, katerega je pokozila kara na križišču Reed in Mineral st, da so mu morali odrezati nogo.

V ponedeljek o mraku se je peljal rojak Jos. Tratnik z avtomobilom iz Hills Corner-ja proti Milwaukee. Nasproti je privozil na nepravi strani z avtomobilom, ki je last George Glischa, mlad fant katerega ni mogel videti Tratnik, ker sta se nahajala pred njim 2 voza. Hotel je pustiti ta dva voza vzadaj, vsled česar je krenil na levo. V istem trenutku je zavozil na to stran Glischev avtomobil z veliko brzino. Nesreča je bila neizogibna. Avtomobila sta trčila skupaj. Glischev je hudo razbit in voznik precej ranjen ter ima baje celo strto nogo. Na Tratnikovem avtomobilu pa sta dobila le dva otroka male praske in škoda na avtomobilu znaša $100. G. Glisch stanuje na 785 — 3rd St, kjer vodi mesarijo.

Thomas Davern, star 40 let, je bil najden mrtev v kopici na 43 Ave in Burnham st. Predno je šel tja, je povedal prijateljem, da gre spat v kopico. Bil je delavec.

V nedeljo in ponedeljek je ujela šerifova armada čez 40 avtomobilistov in motorcyclistov. Vsi so morali plačati občutne kazni, ker se niso držali za vožnjo predpisane postave.

Patrick Neelan, bartender, je zaprt, ker je obdolžen, da je ustrelil in nevarno ranil M. Lancaster, pohabljenca v nekem salunu na južni strani. Neelan zatrjuje, da ga je Lancaster napadel z bergljo vsled česar ga je vstrelil v hrbet.

Raymund Discher, star 19 let, je bil obdolžen, da se je izdal za starejšega v gostilni na 34 in Clark st, da je dobil pijačo. Postavljen je pod nadzorstvo za trideset dni.

Pridobivajte nove naročnike; več bo naročnikov, boljši bo list!

Ako Vam je že potekla naročnina ponovite jo!

POLOŽAJ STAVKE

V celoti je položaj stavke neizpremenjen. Najvažnejše, kar se je prigodilo ta teden je to, da so družbe pričele spoznavati, da se ne da s stavkokazi izdelovati stro jev. Velikanske množine municije je bilo namreč zavrnjeno, od angleških in francoskih častnikov, ki isto pregledajo v Pittsburgu, predno jo kot gotovo odpošljejo. Allis Chalmers družba je dobila do sedaj tri tovorne vozove takega stavkokaškega blaga nazaj. Tudi družba Pawling & Harnischfeger je izdelala dva taka krena, ki ne vozita, kar pomeni, da je mehanika skebov za nič. Iste težave imajo tudi druge družbe, pa to je še le pričetek. Druge slabe posledice se bodo še le pokazale.

Za Slovence je med drugimi novicami, ki se tičejo raznih garjevcev, posebno zanimiva ona, da se razni trgovci in gostilničarji pričenjajo obnašati zelo slabo glede stavke. Govorjenje, da stavka ne bode dobljena, je nekaterim takim "gospodom" prav priljubljeno. Namesto, da bi stavkarje vzpodbujali, jih plašijo s takimi govoricami. To je slabo, ker ravno tako govoričenje napravi največ stavkokazov. Dotičnim svetujemo, da naj rajše molčijo, ker je danes že večina delavstva tako daleč probujenega, da loči ljulko od pšenice ter ne bode pozabilo, kdo ovira njegovo stremljenje po boljši bodočnosti. Ako bi v resnici bil položaj slab, kar pa ni, se ne sme tako govoriti. Ako kateri ne dobi toliko okrogljih dolarjev sedaj, kakor jih je pred stavko, naj potrpi, ako pa dela izgubo, je vedno "čens' da pusti trgovino in prime za lopato ali kar zna. Zapomnijo si naj, da imajo stavkarji dobra ušesa in dober spomin. Na ljubo enemu ali drugemu, ki ne dela več takih dobičkov, ne bode nobeden pravi stavkar šel stavkokaziti. Stavka zahteva žrtve in ako jih morajo prenašati delavci, lahko jih bodo tudi nekateri trgovci ali pa še lažje kot družinski očetje, ki so odvisni le dela svojih rok.

Sicer pa se moramo pohvalno izraziti o večini naših "biznesmenov", ki gredo nekateri stavkarjem še prav posebno na roke v enem ali drugem oziru.

Pregovor pravi, da tudi uboga para enkrat raja in tako bo prišel tudi za stavkarje še veselejši dan. Za slabim vremenom mora priti enkrat lepo!

ŽENIN 91 LET, NEVESTA 69

Muncie, Ind. — Poročil se je tukaj 91 letni Z. Acord, star farmar z Mary Sommerville staro še le komaj 69 let.

Ni se čuditi, da skačejo tudi mladi ljudje tako radi v zakonski jarem, ko vidijo take vzglede na sivolasih.

DELAVEC NAŠEL $35,000

St. Louis — Mrs. Wm. H. Thompson, žena bankirja je izgubila oz. je bila ukradena na vlaku torbica, v kateri je bilo vrednosti za $35,000. Oglasila je v časopisju, da dobi najditelj visoko nagrado. Dva delavca, ki sta šla v hosto ob železnici, da se preoblečeta, sta našla torbico ter jo nato vrnila proti nagradi. Sodi se, da je torbica bila prvotno ukradena, toda tat se je zbal, da bi bil preiskan in jo je vrgel skoz okno, da bi jo pobral zopet pozneje.

$650 ZA BEDNE PO VOJNI

Do sedanji računi izkazujejo, da je čistega dobička izza 27. avgusta skoraj $650. Ta vsota se še bo spremenila za kako malenkost ko bodo izplačani vsi stroški. Krasna vsota, da smo lahko na njo ponosni in v vzgled vsem ameriškim slovenskim naselbinam ker kaj tacega še ni dosegla nobena!

SEJA ODBORA "ZJEDINJENI SLOVENCI v P.B.vS.K"

Vse društvene zastopnike se vabi, da se sigurno udeleže seje v nedeljo 10. t. m. ob pol 9. uri dopoldne v Iliria dvorani. Ta seja je velike važnosti, ker se bo na njej izdelal program, za katerega nismo imeli dovolj časa 20. avgusta in da se pregledajo računi.

J. Krainc, predsednik

PRVOTNE VOLITVE

Prvotne volitve v torek 5. sept. so izpadle zelo mirno; oddanih je bilo razmeroma prav malo glasov. Vsaka stranka je sedaj dobila le po enega kandidata. Ker je delavska stranka—socijalistič na stranka postavila za vsak urad le po enega kandidata, je seveda nominiran vsak.

V senat Združenih držav je nominiran na socialističnem tiketu Rihard Elsner, na republikanskem R. M. LaFollette, na demokratskem W. F. Wolfe in na prohibicijskem (suhaškem) C. D. Hill, ki je prejel le 175 glasov ali še niti pol odstotka ne.

Za governerja je na socialističnem tiketu nominiran Rae Weawer, na republikanskem E. L. Philipp, na demokratskem Burt Williams in prohibicijskem G.M. McKerrow, ki je prejel od okroglo 43,000 oddanih glasov le 181.

Drugi važni kandidati na socijalističnem tiketu so: Podgoverner E. B. Harris, državni blagajGeorge Hampel, državni blagajnik C. A. Sackett, generalni pravnik G. T. Thorn in v kongres 4. distrikt W. R. Gaylord.

Za okrajni tiket iz socialistične stranke: Distriktni pravnik Winfred C. Zabel, register of deeds Edmund T. Melms, klerk okrožnega sodišča Ferd. W. Rehfeld, okrajni klerk Leo Krzycky, okrajni blagajnik Jacob H. Rubin, šerif Robert Buech, koroner B. P. Churchill.

Do volitve je časa samo še eden mesec; pripravite se sedaj in agitirajte da bodo volili vsi delavci na dan odločilne bitke le delavske kandidate in to so socijalistični. Ne zamudite nobene prilike, da bi ne vspodbujali volilce k složnemu delovanju.

USODA POHABLJENE DEKLICE

Minnie Steinberg, stara 20 let se je obesila v ponedeljek na domu svoje sestre Mrs. Ana Kanitz 1367 Ninth Ave.

Pred 4. leti jo je povozil vlak ter ji odrezal obe nogi. Ko je ozdravela, je dobila umetne noge. Nato je dobila delo pri Phoenix Knitting Co. Postala je srečna, ko je njen ljubimec ji obljubil, da jo hoče poročiti. Toda mladega ženina so odvrnili od tega stariši, češ da je dekle pohabljeno, vsled česar je neznano kam izginil. To si je vzela zapuščena Steinberg tako k srcu, da si je končala svoje mlado življenje.

Kadar kupite pri naših oglaševateljih, omenite naš list!

"SLOVENIJA"
The Slovenia
Tednik.
Izhaja vsaki petek.
Izdajatelj: Družba Slovenija.
408 Park St., Milwaukee, Wis.
Naročnina:
Vse leto $1.50
Pol leta ..... $-.75
3 mesece ..... $-.40

"THE SLOVENIA"
Weekly.
Publisher: Slovenia Publsh. Co.
Owned by F. X. Veranich.
408 Park St., Milwaukee, Wis.
Subscription.
One year $1.50
6 months ..... $-.75
3 months ..... $-.40
Posamezna številka 5 centov

47

USODA DELAVCEV

Večina nas smo prišli v najboljših letih v to deželo "svobode' Brezskrbno, v svesti si moči in zdravja, ki je plulo po naših žilah, smo pričeli delati. Le malo jih je, ki so že takrat spoznali, da se je vleglo nanje delo, kakor krvoses; malo jih je, ki so koj od začetka imeli jasne misli, in spoznali, da so se jim ovile okrog vratu, okrog udov nove verige krivic, katere bodo izprešale iz njih zadnjo kapljo krvi, ki jih bo potisnila v prezgodnji grob in še poprej zagrenila življenje. Malo jih je bilo, ki so to spoznali; videli so nove razmere v lepo kričečih barvah, v katere so prišli. To jim je dalo povod, da so zadovoljno stopili v temne delavnice, napolnjene s strupenim morečim zrakom; v globoke rove v srcu zemlje, kjer je prežala na nje smrt, od koder pa se niso slišali težki vzdihi in tožbe trpečih; bili so zdravi in močni in njih srce polno sladkih upov.

Večina se je le sedaj naučila po časi spoznavati, da so žrtvovali svoje moči za druge, ki vidijo sami sebe ali svoje tovariše, kako se jim že pri štiridesetih letih zakličejo strašne besede: prestar, mi potrebujemo svežih moči. Čim dalje več se zahteva od delavca, ne samo, da se zahteva od njega telesne moči, tudi duševno moč mora žrtvovati in danes ali jutri stoji na cesti zavržen, kakor se zavrže staro izrabljeno orodje. "Prestar, mi potrebujemo svežih moči". Ali si ti delavec še človek ali le kos blaga, katero se nudi po ceni povsod. Na stroj se pazi, ker stane denar, na sužnje so pazili, ker so bili dragi, le današnji delavec je brez varstva, je brezvrednostno blago. To je prokletstvo današnjega reda, kolo, ki se vrti leto za letom enakomerno in zahteva vedno več žrtev, ki zahteva vedno več in uničuje vedno strašneje.

Grozno je delavec izkoriščan, kakor sok iz citrone, tako se preša iz njega moč. Ni še dolgo od tega, ko so priganjači z uro v roki stali za njim in gledali, da je vsako minuto vporabil za njih dobiček. Pa to je že preteklost; danes to ne zadostuje več. Z umetno izdelanimi pripravami preračunijo danes, kaj je delavec in kaj bi lahko naredil. Kinematografe postavljajo v tovarne, ki fotografirajo vsak gibljaj delavca. Tako jim je mogoče preračuniti, kako bi se dalo še več izprešati iz njega. In ta novi način izkoriščanja je našel pot že v večja podjetja.

Pustite jih umirati proletarce! Kaj je zato!? Dovolj je drugih, ki sopripravljeni stopiti na njih mesta, kakor vidimo stavkokaze! Naj umirajo, samo da raste bogatstvo delodajalcev, katerim človeška življenja v moderni industriji ne pomenijo ničesar.

Industrija zahteva vedno tisoče in tisoče delavskih žrtev. Potoki krvi tečejo. In koliko tisoč jih je, ki hodijo s smrtno boleznijo v sebi dan na dan v zastrupljeno ozračje delat. Današnji krivični sistem ima na sebi večino onih nesrečnih, ki nosijo v sebi strašno belo kugo tuberkulozo ali jetiko. On je tudi kriv, da zahteva tifus več žrtev, kot dolga meščanska vojna. Vse to pa odobravajo delavci stavkokazi!

Strašne žrtve zahteva moderna industrija. Potoki krvi tečejo in na tisoče jih umira prezgodnje smrti. Stotisoče jih je, ki hodijo pohabljeni po svetu in so zaničevani in preganjani, ker so nesrečni, pohabljeni, ker se jih je vrglo na cesto v bedo, ker niso več sposobni za izkoriščanje. Stavkokazi odobravajo vse to in žele, da ostanejo te razmere še vnaprej!

A to še niso vse žrtve! Pojdimo v hiše revnih družin in našli bomo očeta — moža v najboljših letih. Vpognjen je ;delo ga je uničilo. Njegov obraz je poln obupa. Vidi sam, da mu pešajo moči in ve, da se bliža strašna prihodnjost. Njegova žena je izčrpana. Namestu da bi bila eden drugemu v srečo, sta si v nadlogo. Namesto sreče vlada v takih hišah sovraštvo, nemir in skrb. Koliko tisočev jih je, ki hrepene po mirnem, srečnem domu, ki nosijo v sebi srce polno hrepenenja po sreči, po ljubezni, a vidijo pred sabo zaprto pot do te sreče. Vidijo, da se z zakonom vred odpira pred njimi temna bodočnost. Hrepenijo po sreči, a vedo obenem, da so obsojeni v življenje, podobno peklu. Vse to ima na sebi na vesti krivični družabni red in stavkokazi, ki ga še podpirajo!

Kako dolgo bodo še narodi mirno gledali krivico? Kako dolgo se bodo še pustili mirno pehati v pogubo. Nespametnež bo rekel: "Prišel bode dan in delavstvo se bode osvobodilo z enim udarcem" toda to je zmota. Le sanjači trdijo in verujejo to. Jasno misleči pa zametuje ta sredstva kot brez vspešna, ker ve, da ima delavstvo drug pripomoček, ki ne zahteva krvi in in ne razširja smrti in groze med narodi, a je vzlic temu edini, na katerega more delavstvo računati. To je probujeno iz brezbrižnosti in združeno delavstvo v organicaciji, kjer se nauči spoznavati resnico in si krepi moč svojega uma. Kaj naj naredi delavstvo proti današnjim moder nim morilnim pripravam? Kaj bi bilo doseženo, ako bi se postavili pred žrela topov. In če bi si vzlic temu pridobili moč, bi one brezbrižne mase delavcv ne znale svoje moči prav izrabiti. Namesto reda in človekoljubja bi zavladal nered in delavstvo bi padlo nazaj v svoj žalosten položaj. Mi vsi hrepenimo po rešitvi, ker nismo zadovoljni z današnjim redom. Ali koliko jih je, da store tudi dejansko kaj zoper te razmere in vedo, da ne zadostuje samo želeti ampak da je potrebno tudi hoteti in žrtvovati svojo moč za to! Usoda delavca je žalostna in postaja negotovejša od leta do leta, a vendar je še ogromno število onih, ki ne poznajo pota, ki pelje do boljše bodočnosti in zato tavajo v nezavednosti. Toda to ni njih popolna krivda. Bili so tako vzgojeni. Nje ne zadene krivda, temveč one, ki se zavedajo pa ne delujejo na to, da se te duševne mrtve probudi. Ravno ti pa so, ki najbolj trpe, ker se zavedajo svoje žalostne usode, a vendar ostanejo malomarni, kakor bi pričakovali, da se zgodi čudež in spremeni njihovo usodo. Položaj delavstva se bo zboljšal, kadar bo isto v združenih močeh pričelo rabiti svoj pravi razum. Večina delavstva ga je že pričela rabiti; le nekaj je še takih nerazsodnežev, ki ga nočejo, ampak raje pljujejo v svojo lastno skledo; spreobrnili se pa bodo tudi ti, kadar bo že prepozno!

KNJIŽNICE IN LJUDSKA IZOBRAZBA

Knjižnice postajajo najvažnejši faktor na polju ljudske izobrazbe. V vseh modernih državah in narodih se trudijo, kar najbolj mogoče razširiti in pomnožiti ljudske knjižnice, ki naj pomagajo razširiti med ljudstvo znanost povzdignití ljudstvo na kolikor mogoče visoko stopinjo omike. Da, lahko bi rekli, da nekateri narodi naravnost tekmujejo med seboj v tem oziru. Vzemimo si za vzgled našo novo domovino!Zdru žene države. Vsako najmanjše mesto, da skoro vsaka vas ima svojo lepo knjižnico. Vsa večja mesta pa potrosijo vsako leto naravnost velike vsote v ta namen. Istotako je na Angleškem, kjer splošna ljudska izobrazba zavzema nekako prvo mesto med vsemi narodi na svetu. Za Anglijo prav nič ne zaostaja Francija. Znani ameriški pisatelj Carpenter piše v svoji knjigi: "Europe", da ima vsaka francoska vas svojo knjižnico, vsled česar se ni čuditi, da zavzema francoski narod tako odlično kulturno mesto.Čast no mesto zavzema knjižništvo tudi na Danskem, Nemškem, Svedskem in Norveškem, celo na Finskem. V reakcijonarnejših državah, kjer se od strani vlade nič ne stori v prid ljudske izobrazbe, tam pa zavednejše plasti ljudstva samega zastavljajo vse svoje moči, da se izobrazijo potom prostovoljnih knjižnic na političnem in gospodarskem polju. To velja zlasti za industrijsko delavstvo. In zgodovina zadnjih trideset let je priča, da so vspehi tega delavstva plod podrobnega sistematičnega izobraževalnega dela več desetletij.

Izobrazba je predpogoj izboljšanja gospodarskih razmer. Zato imamo dovolj dokazov vsak dan. Kulturno najbolj zaostali delavci so najslabše plačani in najbolj izkoriščani, a kljub temu imajo ti najmanj smisla za izboljšanje svojega položaja. In zakaj to? Za to, ker ti delavci niso duševno za dostno vzgojeni, da bi bili zmožni spoznati vzrok svoje bede in da bi bili v stanu spoznati pot,ki vodi do zboljšanja. Mislijo si pač Mora že tako biti in ne drugače. Ako jim govoriš o njihovih krivicah in njihovih pravicah, se ti smejejo. Vse se jim zdi smešno neverjetno, zlagano. V to vrsto ljudi spadajo stavkokazi. Vse to pa prihaja od tod, ker je njihovo obzorje svetovnega naziranja prezko. Vse njihovo dejanje in nehanje se vrti okrog besede "jaz" in njihov "jaz" ne sega dlje kot od sklede do ust.

Kdor si je napisal na svoj program:Za slovenske delavce, ta se mora v prvi vrsti zavzeti za njihovo izobrazbo, ako hoče ostati zvest svojemu programu. V teh nezavednih ljudeh je treba najprej vzbuditi zanimanje in veselje do čitanja in čitanje jih bo navadilo misliti. Toda tega ne boš dosegel, ako prideš k njim s čtivom, do katerega imajo globoko ukoreninjene predsodke, temveč z lahkim in zanimivim leposlovnim čtivom. Za dosego tega namena pa je najboljše sredstvo knjižnica, kjer si vsak čitatelj lahko izbere, kar mu ugaja. Kako malo je bilo zanimanje med ameriškimi Slovenci za to stvar, najjasnejše kaže to, da ima samo par naselbin svoje knjižnice in še izmed teh so nekatere zanemarjene.

Številna so izobraževalna sredstva, ki jih ima ameriško ljudstvo zlasti po večjih mestih na razpolago. Poleg knjižnic so številni koncerti, predavanja, razstave predstave, dnevno in ceno časopis je itd. Toda vse to je za ogromno večino nas brezpomembno zaradi neznanja angleščine. Zato pa smo v tem oziru navezani sami nase. Od nas samih je odvisno, ka ko daleč naj se dvigne naš napredek, od katerega zavisi naša gospodarska povzdiga. Čitanje je edino sredstvo, ki nam more pomagati do tega cilja. Neovržena resnica je, da se med nami vedno še vse premalo važnosti polaga na čtivo,a v največ slučajih je vzrok pomanjkanje primernega čtiva. Naše časopisje je v splošnem preslabotno, da bi moglo nuditi veliko primernega čtiva, a knjige so pa predrage, da bi si jih mogel delavec zadosti nabaviti. Ako se pa ustanove po naselbinah knjižnice, bo tej potrebi zadoščeno in vsak si bo lahko za nekaj centov na mesec prebral toliko knjig kolikor jih bo hotel. Ista je s časopisi.

Poedinec izmed nas ne more veliko storiti, če ima še tako lepe ideje in še toliko resne volje. Za ta princip se mora delovati za izobrazbo in napredek. Kaj poma ga stati stran od ljudi in zabavljati ter vzdihovati, da to ni prav ali ono ni prav; pa to bi moralo biti tako in ono drugače. Treba je zavihati rokave in iti med ljudi pogumno na delo in vspehi ne bodo izostali.

OLIKA V GOVORJENJU

K prikazni in bistvu človeka spada razven telesa in obleke tudi njegovo obnašanje. Dostikrat pa marsikateri pozabi to, ter se obnaša in govori tja v en dan, ne da bi pomislil, in presodil, pomen ali obliko besedi, ki jih izgovarja. Marsikateri si misli: zakaj to? Zakaj bi ne smel rabiti besed, ki ranvno pridejo na jezik? Zato je veliko vzrokov. Pri površnih ljudeh, ki navadno ne mislijo dosti in se z veseljem smejejo tako banalnim izrazom in surovim dovtipom, je to dobro; a človek pride pogosto v družbo, ki presoja govorjenje in obnašanje. Pri takih naredi človek, ki ne pozna oblike pri govorjenju i obnašanju vzlic svoji lepi obleki in novi moderni kravati zopern, mučen vtis in čestokrat smatra prezirljiv ali zaničevalen smeh svojih poslušalcev za izraz veselja nad njegovimi neslanostmi. Mi cenimo po govorici človeka vedno tudi mero njegove olike oziroma izobrazbe. In to je točka, kjer je večinoma vsakdo jako "občutljiv". Nobeden pač noče veljati za neolikanega ali surovega. Vedno pa ljudje pozabijo, da se svojim govorjenjem in obnašanjem vedno na novo pokažejo kot take. In če se večkrat oni, s katerimi bi radi občevali od njih odstranijo ali se mrzlo in ravnodušno obnašajo, se jezijo radi nesramnosti ali ponosa, kakor to najraje imenujejo, onih in največkrat niti ne sanjajo, da so sami krivi, če se ž njimi tako ravna. Samo če zadenejo na pravega, jim ta naravnost to pove, kar jim koristi za celo življenje.

V sedanjih časih, ko se daja tako velika uplivna moč na umetnost in še njen pomen na človeško izobrazbo tako visoko ceni in ko se tako močno gleda umetniško vzgojo otrok, bi si moral vsak posamezen pač vedno na novo pri zadevati in spoznavati, da se nahaja med drugimi tudi umetnost govorjenja, ki ne sme biti zanemarjena, kakor to ne sme biti pri obleki. Spominjati se je treba vedno tudi, da izraz govorjenja vedno nosi velik upliv v sebi pri obsodbi človeka.

OSEBNA SVOBODA.

Louis Hammerling

LXIV.

"Pri različnih socijalnih gibanjih, ki imajo zadnji čas v tej deželi precejšnje uspehe, je neka tendenca, katera je najbrže posledica prevelikega entuziazma, ki tudi na vso moč oznanuje evangelij "vstajenja".

"Član kake organizacije se prične direktno zavedati, da je skupina ljudi, ki niso njegovih zvišenih idej, ki niso živeli njihovega življenja, vsled česar misli, da se mu je odprlo polje za njegovo propagandno delo, v katero ima on toliko zaupanja, da pri tem pozabi pomisliti, ako bo imelo to delo za človeštvo kako korist.

"On je lahko dober človek v vsakem oziru, toda le iz ene strani je graje vreden, namreč da je slab oznanjevalec.

"Tudi zdravniki niso pri tej dolžitvi izvzeti. Kadar pridigajo proti alkoholu, vidijo navadno samo eno posledico zavživanja al kohola, namreč — pijanost —"

"H koncu naj navedemo iz neke kritike o knjigi profesorja G. T. W. Patricka sledeče:

"Ne da bi rabili vse besede prof. Patricka, ki se zavzema za potrebe današnjega človeka, da se brzda in ostane tako zdrav in normalen, moramo čitatelju predočiti pisateljevo misel, katera je, da dokler ne moremo spremeniti življenskih navad, ki danes obstojajo v vseh večjih mestih — zahteva, ki je naložena na naše rame, da delamo, naše socijalne dolžnosti in naši poskusi, da bi bili bolj in bolj civilizirani — túdi ne moremo vsega tega storiti, ne da bi se pri tem na kak način brzdali, bodisi, da pride pri tem v poštev obiskovanje "movies" gledišča, kletve, zavživanje alkohola, veselje do športa ali kar koli že bodi. Civilizacija vstraja na tem stališču, da je le mogoče kaj doseči, ako se moremo na kakoršenkoli način brzdati. — —"

Veste, kdo sem jaz?

Ko je bilo mesto Frankfurt ob M. v Nemčiji še svobodno mesto, je stal nekega dne na kolodvoru brzovlak, pripravljen, da odide v Kasel. Potniki so že zasedli svoje prostore in čakali; samo pred vozom prvega razreda sta se mirno sprehajala in pogovarjala dva elegantna gospoda.Sprevodnik je že zaklical, da je čas da vstopita, ko pa se moža le nista brigala za njegov klic, je stopil k njima, jih uljudno pozdravil in rekel: "Prosim gospoda, zadnji čas je, da vstopite". Ne zmenivši se za opomin, sta nadaljevala svoj pogovor in sprevodnik je še enkrat ponovil svoj opomin, toda brez vspeha.

Potniki so postali nepotrpežljivi in so se jezno pritoževali. Tedaj stopi sprevodnik še enkrat k gospodoma in jima reče:"Moram vas nujno prositi, da vstopite, čas za odhod je že minul."

"Boste vendar počakali, da bodeva midva gotova s pogovorom" se zadere eden teh dveh nad sprevodnikom: "ali veste, kdo sem jaz? Jaz sem knez hesenski".

"Tako?" odgovori sprevodnik, "potem hočem tudi jaz pokazati, kdo sem";zažvižga, skoči na vlak in se odpelje brez kneza, ki je z dolgim nosom zrl za vlakom.

ROJAKI!
Kadar potrebujete novo obleko ali kadar imate staro za čistiti, likati i. t. d., oglasite se pri
SLOVENSKEM KROJAČU
I. KRAINC
408 PARK STREET
On Vam napravi najboljše delo za nizko ceno ter v kratkem času.

JOHN KROLNIK
417 VIRGINIA ST.
(Vogal First Ave)
Telefon Hanover 4669
Cenjenemu občinstvu se priporočam v obilen poset. Postregel bom vsakomur s svežim PABST pivom in drugimi pristnimi pijačami ter lačne nasitil vsaki čas.
Točim najboljše doma napravljeno pristno vino.

JONAS & CASEY
Pogrebnika
393 GROVE Street
Telefon Hanover 40
Krasen pogreb za $65.00

IGNAC KUŠLAN
SLOVENSKA GOSTILNA
IN RESTAURANT
229 First-av., Milwaukee
Prodajem izborne vsakovrstne pijače in dobre cigare. Topel prigrizek ob vsakem času.
Slovencem se priporočam

TA KRASNA
COLUMBIA GRAFONOLA
SAMO $15.00 $1.00 na teden

SAMO $15.00 $1.00 na teden
VSOKOVRSTNA GODALA
POPOLNA ZBIRKA SLOVENSKIH PLOŠČ
1000 plosc na obeh straneh po 65c.
WINTER PIANO CO
375 GROVE STREET

JOHN RAUNIKAR
GOSTILNA
358 REED STREET
Sveže pivo Edelweiss
Dobro domače vino.
Izvrstna posrežba
Uljudno se priporočam Slovencem in Hrvatom, da me obiščejo v mojih prostorih, kjer sem Vam vedno na razpolago.

Bratom Slovencem in Hrvatom priporočam svojo BRIVNICO z dobrim in točnim delom. Pridite in prepričajte se!
S. FABIJANČIČ
5124½ National Ave., West Allis.

CAMER & MASON
Painters & Decorators
Slovenski slikar
624 NATIONAL AVE
DELO TRPEŽNO, ZA KATERO GARANTIRAMO.
Cena nizka
Vprašajte nas za proračun
Telefon Hanover 1239

FERKO BROS.
Mesarija
Vedno sveže in prekajeno meso kakor tudi klobase do mačega izdelka.
Lepa perutnina

NAJ CENEJE! ! ! !
ZaNeSlJiVeJe!
HITREJE! ! !
POŠILJA
Denar v staro domovino
LOUIS BEWITZ
5226 National-av West Allis

SALOON IN PRENOCIŠČA
Točim dobro Gutsch pivo in dobro vino. Fine cigare. Prigrizek vsaki čas zastonj.
JOE FLUDERNIK
735 Indiana-av, Sheboygan, Wis.
Se priporočam cenjenim rojakom

Priporočam se cenjenim rojakom, da me posetijo v mojih prostorih, katere sem prevzel od rojaka Louis Bewitz.
Vodil bodem gostilno v zadovoljstvo vseh gostov. Skrbel bodem za pristne pijače in topel prigrizek, ki Vam bo vedno na razpolago.
FRANK ZAJEC
198 FIRST AVE

VIL. J. GRONEWALD
Licencirani pogrebnik
in maziljenik
Brezplačna poraba privatne kapele.
Cene nizke.
347 REED ST. med National Ave. in Walker St. MILAUKEE.
Telefon Hanover 4497

FRANK TURK
526 Reed Street
KROJAČ
. . Izdelujem vsakovrstne nove obleke po najnovejši modi in čisti ter popravlja stare.
(30S)

JOHN MAGISTER
401 Grove St.
GOSTILNA
Slovencem in Hrvatom priporočam svojo novo urejeno gostilno, kjer točim vse dobre pijače, ki Vam jih grlo in želodec poželi.

Krasno novo opremljene sobe se oddajo takoj prav po ceni.
T. M. Krapshe, 313 — 3rd Ave

Jugoslov. Zveza Podporna "Sloga"

VSTANOVLJENA L. 1914 INKORPORIRANA L. 1915
Sedež: Milwaukee, Wis.

UPRAVNI ODBOR:
Preds.: JOHN KRAINC, 408 Park st, Milwaukee, Wis
Podp.: LEOP. ZORKO, 827 Indiana-av, Sheboygan, Wis
Zač. tajnik: ANT. SEM, 298—4 Ave., Milwaukee, Wis
Blag.: MATH STIGLITZ, 415 Florida st. Milw., Wis.
Zap.: FR. MATITZ, 212 Greenbush st., Milwaukee, Wis

NADZORNI ODBOR:
I. Nadz.: IGN. KUŠLJAN, 229-1 Ave., Milwaukee, Wis.
II. nadz.: ANT. TOMINŠEK, 5323 Nat'l-av, W. Allis,
III. nadz.: JOE BENDA 471—53 Ave, W. Allis, Wis.

POROTNI ODBOR:
Preds.: ALOIS GOLOB, 114 Franklin Port Washingt.
JOHN STAMPFEL, Grafton, Wis
JOHN TURK, 456 — 54th Ave, West Allis, Wis.

POMOŽNI ODBOR:
MARTIN ROP, 308 Second Ave., Milwaukee, Wis.
JOHN WOHLGEMUTH, 822 Kinnickinnic-av, Milw.
Vrhovni zdravnik: Dr. P. Langland, Nat'l & Grove st
Glavne seje se vrše vsako tretjo sredo meseca v Iliria ob 8. uri zvečer.
Uradno glasilo: SLOVENIJA.

STOPIMO ŠE ZA KORAK NAPREJ

(Nadaljevanje iz prve strani.)

slombe, zlasti šoli odrastla. Večinoma tava sem in tja brez cilja in brez pravega smisla za življenje. Treba ji je preskrbeti polje za njeno aktivnost izven doma in izven delavnice. Naša naselbina je še mlada in mladina še nezrela, da bi si sama preskrbela primerno razvedrilo za prosti čas.

Vsaka narodnost ima svoje mladinske organizacije, ki so torišče vsakovrstnih koristnih stremljenj. Naša naselbina se zasvetbožji nima kam obrniti; cestni vogali so ji edino pribežališče. In tu se pričenja pot navzdol! Žalostnih vzgledov ne manjka.

Dalje je jako veliko starišev, ki bi iz srca radi videli, da bi se njihovi otroci učili tudi slovenščine. Znanje materinega jezika je velike vzgojevalne važnosti za vsakega otroka. Isto v znatni meri zboljšuje značaj otrokov ter istega krepi; zlasti pa povspešuje intimnost med stariši in otroci. To se da doseči z malimi stroški ali celo brez njih; treba je samo složnega nastopa!

3. Kot delavci smo dolžni pomagati eden drugemu pri štrajkih, nezgodah in drugih neprilikah. To pa moremo izvršiti samo tedaj, če smo skupno organizirani.

4. Veliko je še naših rojakov izven podpornih društev, vsled česar se prav pogosto dogodi, da med nami umre rojak, ki ni pri nobenem podpornem društvu in je zato treba beračiti okrog, da se dostojno pokoplje. Treba je več agitacije za pristop k podpornim društvam; kateremu kdo pristopi, je vseeno, ker društva niso za profit nikogar!

5. Vsi se zavedamo važnosti izobraževalnih društev. Med nami je veliko rojakov sposobnih za eno ali drugo, a ne pristopijo, ker se počutijo tuje. Ako bi se splošno agitiralo za izobraževalna društva, bi se pridobila marsikatera izvrstna moč. Zlasti je treba skupne pozornosti za "čitalnico".

6. Od časa do časa se pojavijo važne slučajnosti, kakor na primer ravno sedaj — pomoč za starokrajske sirote. Ako imamo skupno organizacijo, izvršimo tako nujno slučajnost hitro in primerno.

7. Povečanje svojega ugleda pri tujcih bomo dosegli edino le s složnim in skupnim delom.

V teh točkah so zainteresirana vsa naša društva, oziroma njeni člani. Noben posameznik in tudi nobeno posamezno društvo ne more tem nujnim potrebam zadostiti, ker so preobsežne, pretežke. Ker pa je posamezniku ali posameznemu društvu nemogoče, to storimo, oziroma dosežemo z lahkoto, ako svoje moči združimo in se skupno lotimo dela. To pa je mogoče le tedaj, če imamo politično ali versko nepristransko organizacijo. S složnostjo in edinostjo bomo dosegli vse, drugače pa ničesar ali samo malo.

O navedenih točkah ni bilo mogoče zadostno razpravljati v enem samem članku in bomo zato o njih razpravljali v prihodnjih številkah "Slovenije". Ob enem pa želimo, da tudi čitatelji in društveniki povedo svoje mnenje potom dopisov. Na ta način bomo prišli do jasnosti.

Složnost, delavnost in program naj bodo naši vodniki in vse bomo dosegli!

ZAPISNIK SKUPNEGA ZBOROVANJA VSEH DRUŠTVENIH ZASTOPNIKOV "ZJEDINJENI SLOVENCI V POMOČ BEDNIM V STAREM KRAJU" 20. AVGUSTA 1916

Sejo otvori ob 1. uri pop. predsednik pripravljalnega odbora J. Čamernik s pozdravnim govorom v katerem označi v kratkih potezah veliki in plemeniti pomen te skupne akcije. Nato apelira na zastopnike, da naj delujejo složno v korist sirot in da si izvolijo stalni odbor.

Predlagano, da se voli tajno po listkih, kar je tudi sprejeto.

Čita se imena zastopnikov:

Za dr. Sv. Janeza: Joe Windishman, Fr. Frančič, in A. Goličnik.

Za dr. Sloga št. 1: M. Stiglitz, John Krainc in J. Wohlgemuth.

Za dr. Sloga št. 16: Fr. X. Veranich, Fr. Limoni in M. Stamcar.

Za dr. Napredna Slovenka: Gizela Stiglitz, Neža Medved in Angela Gervol.

Za dr. Naprednost Slovencev: Frank Kopušar, John Janežič in Anton Recelj.

Za dr. Balkan: John Krolnik, Mike Kočar in John Lenko.

Za dr. Sv. Jožefa: Louis Sekula, Math Sekula in Jacob Oblak.

Za dr. Lilija: Frank Grlica, Fr. Krivišar in John Matoh.

Za klub Zvon: Fr. Matitz.

Navzočih je 21 zastopnikov.

Nominacija za predsednika: J. Krainc dobi nadpolovično večino oddanih glasov. Toraj predsednik John Krainc in podpredsednik J. Čamernik.

Nominacija za tajnika: M. Stiglitz 2, Veranich 11, Windishman 1, Fr. Kopušar 2, Fr. Limoni 1, F. Matitz 3, Anton Sem 1 glas. Ker dobi Veranich nadpolovično večino oddanih glasov, odpade volitev. Tajnik F. X. Veranic, zapisnikar Fr. Matitz.

Nominacija za blagajnika: M. Stiglitz 10, J. Wohlgemuth 6, A. Sem 1, J. Windishman 4, J. Janežič 1. Na glasovanje gredo Wohlgemuth Stiglitz in Windishman. Izid glasovanja: J. Wohlgemuth 14, M. Stiglitz 4 in J. Windishman 3. Blagajnikom izvoljen toraj John Wohlgemuth.

Nadzorniki: Za vsako društvo se imenuje po enega nadzornika in ti so: Louis Sekula, Anton Golničik, Math Stiglitz, Fr. Limoni Gizela Stiglitz, Fr. Kopušar, J. Krolnik in Fr. Grlica.

Predlog stavljen in sprejet, da se postavi blagajnika pod varščino. Br. Stiglitz predlaga, da se naj prihranijo stroški varščine in naj bond podpišeta dva dobra posestnika. Se sprejme. Bond podpišejo John Krainc, M. Stiglitz in Joe Windishman.

Stavljen je predlog, naj se nabrana vsota pošlje po potrebi direktno na uboge brez posredovanja kakih državnih ali drugih sličnih institucij. Sprejeto.

Radi pomanjkanja časa se izvršitev programa preloži na prihodnjo sejo, ker ob 3. se že zbero delavni člani.

Sklene se, naj ima vsak udeleženec pri korakanju zastavico, katere bodo prodajali pred odhodom nadzorniki.

Nato sledi odmor.

Po odmoru se voli gl. komite za na veselični prostor. Nadzorniki naj pa nadzorujejo v parku vse delovanje.

Nato se določi delo delavnim članom. Ker je še teh premalu, se k delu pritegnejo tudi zastopniki.

Zborovanje se zaključi ob 4. uri popoldne.

Fr. Matitz, zapisnikar.

MNENJA IN DOPISI NAŠIH ČITATELJEV.

Pod tem napisom bode priobčevala Slovenija mnenja, kritike in dopise svojih čitateljev brezplačno. Vsak dopisnik je za svoj spis odgovoren sam. Spisi naj bodo kratki in jedrnati. Obrekovanja, prepiri, osebnosti ali dopisi razžaljive vsebine ali ki so pisani v nedostojnem jeziku, se ne priobčijo. Vsak dopisnik mora navesti svoje ime in naslov, ki se ne priobči, ako dopisnik to zahteva.

ZA DOPISE NI ODGOVORNO UREDNIŠTVO.

Milwaukee, Wis.

Uredništvu Slovenije: — Priobčite prosim priloženo pismo, ki sem ga prejel od John Kmet-a, ker sem ga v soboto posvaril, naj ne upravlja stavkokažka dela. Pismo je seveda pisano v nemškem jeziku, ker "Kmet" ne zna slovenski — ako noče. — Gospod Šimenc, Milwaukee:- Oprosti mi, da Te nadlegujem s par vrsticami. Prijel si me za besedo, zakaj da delam? To je prav kočljivo vprašanje. Prvič: Ti ne veš, kako jaz stojim? Drugič: Ako Ti kot družinski oče 4 tedne ne delaš, je dovolj. Vprašam Te, kdo skrbi za mojo družino? Ne Ti in ne unija, kajti odkritosrčno Ti moram povedati, stavka je že od začetka izgubljena. (Ko bi bili vsi taki stavkarji, potem bi gotovo bilo po njegovem; ampak tako pa ni! Op. uredn.) To ni niti stavka. Ti naznanim, da sem bil sam svoj gospod; imel sem na Koroškem lastno malo delavnico za stroje, sem se pa spufal, ker sem bil socijalist št. 1. (Resnica bo menda, ker je bil nezmožen za vodstvo). Bojeval sem se dovolj, Ti nimaš o tem niti pojma. 16 let sem spadal k zvezi kovinarjev. Vstanovil sem zvezo kovinarjev v Murzzuschlagu, Gloggnitzu, Nižjem Avstrijskem in kaj sem imel od tega? (Pregovor pravi, da se lastna hvala po blatu valja) Dobil sem 10 let mestnega izgona. (Nam je neznano, da bi bil kdo dobil 10 let mestnega izgona, ker je bil socijalist. Toda izgon se nam zdi sum ljiv!) Bil sem uničen vsled moje dobrote. Potem sem uvidel, da vsakdo je sam sebi najbližji. Jaz nisem bil za svoj govor plačan nikoli in tudi nisem nikoli ničesar zahteval. Ako Ti je to znano, da je moja prva soproga umrla tukaj in bila 9 mesecev bolana. Iz tega si lahko misliš, kako mi je bilo pri srcu. Brez centa v žepu in plačati pogreb. V moji največji stiski mi je pomagalo društvo prostozidarjev, katerega sem tudi član in bodem. (To je bila tudi dolžnost prostozidarjev, ako je bil on član. Ako uče prostozidari stavkokaziti, je njihova morala za psa, kamor bi ne smel spadati noben pošten delavec.) Tudi Meyer je član društva in vsled tega bom delal pri njem, kakor dolgo se mi poljubi. Da me boš dal v časopis, nimam strahu. Krivda pade na Tebe in Ti misliš na svojo družino in na sebe? ..... Ti lahko živiš, ker imaš borderje, (kar pa ni resnica, ker jih nimam) jaz pa nobenih. Tudi kakor si rekel, da kradem kruh vam ni resnica. Do sedaj še nisem kradel kruha in ne dela in tudi v bodoče ne bodem. To je moje mnenje. S spoštovanjem John Kmet. — Tako zagovarja svoje delo. On je bil član unije iste kot jaz namreč št. 727 sedaj pa, ko je prišel čas, da bi držal prisego, pa stavkokazi. Na njegovo pismo oz. zagovor bi se še dalo marsikaj pripomniti, pa mislim, da si zamore napraviti komentar vsakdo sam, kdor to čita.

Omenim naj še, da je sedaj Kmet v veliki časti in prav velik gospod, ker se vozi iz "šihta" z avtomobilom prav nobel in šport, toda včasi, kadar ni ozračje posebno čisto, pa porabi tovarniško okno mesto glavnih vrat.

Kako dolgo bo še trajala vožnja z avtomobilom, je še veliko vprašanje!

Pozdrav vsem stavkarjem in želim kmalušnjo zmago

Math Šimenc

Milwaukee, Wis.

Ker sem imel "čast", da sem delal v zadnji številki Slovenije omenjenim "Kmetom", ki pa je poleg kmeta še Smith in mašinist me je vest, da je postal odpadnik svojega razreda, zelo razočarala. Mož je namreč vedno vedel mnogo povedati o delavskih bojih, ki jih je preboril v Avstriji in kako je vstanovil mnoge organizacije ter da je bil član socialistične stranke. Naj si bode na njegovi hvali kolikor resnice že hoče, jaz moram pripomniti k temu, da nikdar pod nobenim pogoji ne postane izdajica delavec, ki je enkrat pravi socialist, ki pozna razredni boj. Naj si bode gmotni položaj dotičnega še tako slab, se njegovo dejanje ne more nikdar opravičiti in v očeh vsacega poštenega človeka ostane dotični nič vredna in brezčastna oseba za vselej. Zakaj so drugi stavkarji našli druga dela? Zakaj so nekateri prijeli za kramp in lopato, ker niso hoteli postati izdajice svojih stavkujočih tovarišev? In zakaj ne more on? Ko je zastavkala tovarna Evenrude, smo se vsi razkropili in šli iskat drugega dela in danes lahko rečem, da delamo skoraj vsi. In ako bi ne dobili dela, sem prepričan, da bi rajše prenašali bedo, kakor pa postali izdajice. Mr. Kmet je po mojem mnenju zadnji, ki sme govoriti, da je bil kedaj član, to je pravi član delavskih organizacij v Avstriji, ker s tem vrže le slabo luč na iste. Ako pa je res kedaj bil, je to dvojna sramota zanj, ker nevednemu se še odpusti, nikdar pa ne takemu, ki se ob vsaki priliki trka na prsa, da je bil to in to ter se sam hvali in slavi, med tem ko gazi v osebnem blatu do kolen.

S pozdravom vsem stavkarjem

Stanko Korade.

STAVKA ŽELEZNIČARJEV

Nova postava, ki določa za vse uslužbence na železnicah osemurno delo, je bila sprejeta v obeh zbornicah v soboto ter podpisana od predsednika v nedeljo in v torek. To je preprečilo pretečo stavko, ki je imela, še predno se je pričela, jako hude posledice za železniške magnate.

Stavka je toraj odvrnjena, toda vprašanje nastane, za kako dolgo, S tem, da je postava sprejeta, še boj davno ni končan, kar priča kako krasne razmere vladajo v tej državi. Lastniki železnic so sprejeli postavo in sicer pod protestom, kar se pravi, da jo sicer sprejmejo sedaj, toda ko pride čas zato, se bodo postavili v bran, predno se ista vresniči. Marsikateri, ki mu način vladanja te države ni popolnoma znan, bode se pač vprašal: Kako je to mogoče? Ako se postava sklene v obeh zbornicah, se mora na vsak način izpolnjevati in sicer brez ugovora.

To je resnica in velja za delavce in sploh one, ki niso miljonarji, toda za železniške magnate je stvar popolnoma druga. Ker jim postava ne ugaja, se bodo obrnili na najvišje sodišče v Združenih državah, kjer sedi 12 mož, ki so jih oni sami s svojimi miljoni in ljudsko brezbrižnostjo postavili tja. Ti možje so bili do sedaj še vedno in povsod zvesti sluge kapitala in bodo ostali tudi sedaj to je gotovo. Vsak človek se drži gospodarja, ki ne gleda v priliki na par stotisočakov ali celo miljonov. Tako se bode pričel boj na novo in delavci bodo spoznali, da je za nje najboljše bojišče na volišču, kjer lahko govore odločilno besedo brez vsake stavke s tem, da pošljejo tja može iz svoje srede, to je, da pošljejo v vse javne službe socijaliste, ki imajo na programu podržavljenje vseh javnih naprav.

K stavki, ki je ogrožala ves promet velikanske države, je potreba še pripomniti, da se je zopet sedaj enkrat pokazalo, kako potrebno je, da se delavci drže svojega časopisja, to je onega, ki zastopa v resnici njih interese ter vzamejo vse druge iz svojih hiš. Vse mesece, ko se je vodil boj za osemurno delo, so pisali vsi razen delavskih časopisov, kako veliko škodo bodo imeli lastniki železnic ter da nikakor ni mogoče financijelno več izhajati, ako se dovoli osemurno delo. Upili so, da je lastnikov železnic vseh skupaj 600,000, to je daleč čez pol miljona ter da ne pomeni dobiček lanskega leta, ki je znašal dva in pol miljona dolarjev, nič pri tej množini delničarjev.

K tej laži se je oglasil socijalističen list New York Call, ki je dokazal, da je ta trditev neresnič na ter da gre 85 odstotkov čistega dobička železnic v žepe dvanajstih mož, ki so obenem glave velikih bank v New Yorku. Vsi oni, ki posedujejo po nekaj delnic, so samo za slepilo narodu, ki tako dobiva napačno mišljenje o vsej zadevi.

K temu prideva omenjeni list, da je edina rešitev tega vprašanja podržavljenje železnic. Kaj pomaga osemurno delo, ako bode na rod moral plačati stroške, ker se bodo povišale cene za prevažanje.

Poleg tega se mora upoštevati, da lastujejo železnice ogromna zemljišča, iz katerih črpajo nepre stano miljarde, kar narod niti ne izve. Po državnih izkazih obsega zemlja, ki jo lastujejo železnice, katere so dobile v dar od države skoz poslance v postavodaji, ki so bili vedno njih zvesti sluge, velikost države Wisconsin, Minnesota, Michigan in S. Dakota, kar že pomeni precej lepo kraljestvo, ki bi se ga nobeden starokrajski princ ne branil.

Toraj, kakor se stvar obrne, se vidi, da je ljudstvo izkoriščano in zapeljano in sicer samo zato, ker ne zna, ker se ni naučilo rabiti svoje pameti. Toda časi nam kažejo, da bode kmalu drugače.

OTVORITEV OBRTI.

Prijateljem, znancem in cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel gostilničarsko obrt, kjer jim bom postregel po svoji najboljši moči.

Vsem se priporočam v obilen poset.

ANTON SEM,
298 — 4th Avenue, vogal South Pierce Street.

SLOVENSKA IZKUŠENA
BABICA
IN
BOLNIŠKA POSTREŽNICA
TEREZIJA M. KRAPSHE.
313—3rd AVE TELEFON HANOVER 1605

VARUJTE SE NEPRILIK!

Ako hočete poslati denar v stari kraj, ne pozabite, da vam to opravi najsigurneje rojak, ki je že osem let v tem poslu ter ima zadostno izkušnjo.

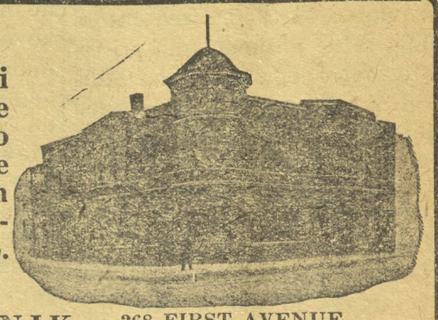

Cene so nizke
JOZEF TRATNIK, 268 FIRST AVENUE.

AHRENS and VAHL
Obuvala za vso družino
355 GROVE STREET

FARME

Ako ste namenjeni kupiti obdelano ali neobdelano farmo, pišite po pojasnila o farmah v Ashland Co., Wisconsin. Tu je že več Milwaučanov kupilo zemljo.
LEO ZAKRAJŠEK
ASHLAND, WIS.

NA PRODAJ

Hiša s 15 sobami se proda vsled starosti ali pa se da v

NAJEM

Pripravna za borderje. Vse je še v dobrem stanju. Vprašajte pri ROBERT HAHN 577 CLINTON ST Telefon Hanover 3802-L

FOTOGRAFIJE!
Za ženitbene slike se obrnite na
L. HAGENDORF.
FOTOGRAF
Sedaj na
443 National Avenue
2 vrata zapadno od Kroegerja

FRANK FUŽIR
HOTEL IN SALOON
228 REED STREET
Priporoča snažna prenočišča, sobe na teden ali na dan.
Vedno sveže PABST PIVO.
Telefon Hanover 3843-Y

THE WEST ALLIS STATE BANK
WEST ALLISKA DRŽAVNA BANKA
Varna - Močna - Pomagalna
Pri nas nalaga veliko Slovencev svoje prihranke.
Mi želimo vse Slovence.
Časovne vloge.
Plačamo 3 od sto obresti.
WEST ALLIS, WIS.

Lepa soba se odda v najem zraven slovenske cerkve. Vprašajte 504 Mineral Street.

JOHN TESOVNIK
(Na vogalu So. Pierce St.)
Gostilničar, 297 FIRST Ave
Vsem cenjenim rojakom priporočam v obilen obisk svojo gostilno, kjer točim vedno sveže pivo, vino, likerje ter imam na razpolago fine smodke.
Priporočam se vsem za prijazen poset!

156 MRTVIH RADI VROČINE

Madison — Državni biro naznanja, da je vsled vročine umrlo v juliju 156 oseb. V juliju 1915 pa ste umrle le dve osebi. Utonilo jih je letos 80. oseb.

BOGAT TOVARNAR UMRL

Pasadena, Cal. — W. H. Jones, star 71 let, podpredsednik International Harvester Co je umrl tu kaj. Svoj čas je on živel že v Columbus, Wis.

UMRLA STARA 105 LET

V Beaver Dam, Wis. je umrla Mrs. Mary Lemanski, stara 105 let. Zapušča 6 otrok, 37 vnukov in 22 pravnukov.

IZ SHEBOYGANA

Frieda Sshultz iz Plymouth je vložila proti zdravnikom D. H. C. Reich in John C. Tasche tožbo za odškodnino $15,000. Pred časom je bila težko poškodovana pri trčenju motornega kolesa na Falls Road. V tožbi omenja, da je vsled nepravilnega zdravljenja od strani omenjenih zdravnikov postala pohabljena za vse življenje.

Clara Bartzen, stara 3 leta se je nevarno popekla, ko se je igrala z vžigalicami, ko je bila z materjo na obisku na farmi. Stariši stanujejo na 424 East Water st. Dekletce je umrlo vsled opeklin v St. Nicholas bolnišnici.

4 MRTVI PRI AVTOMOBILSKI NEZGODI

To Rivers, Wis. — Mr. in Mrs Frank Kučera in Mr. in Mrs. Fr. Bauman so bili usmrčeni v automobilski nezgodi v nedeljo popoldne, ko je zadel avtomobil, ki ga je vodil Kučera, v vlak Northwestern železnice. Baumanu je odtrgalo glavo in drugi so bili grozno razmrcvarjeni. Le Terezija Bauman, stara 16 let je še pri življenju; upa se pa, da bo okrevala. Sodi se, da je voznik zgubil kontrolo, ko je zagledal vlak. Križišče se vidi za eno miljo na vsako stran.

12 BANDITOV OBEŠENIH

Laredo, Tex. — 12 banditov, ki so skušali oropati mehikanski osebni vlak južno od San Louis Potosi je bilo ujetih od Carranza vojakov in obešenih na brzojavne droge. Več banditov pa je bilo že ubitih med bojem.

BITKA MED STAVKOKAZI

Cleveland — Tukaj so se stepli stavkokazi na vlaku, potem ko so ves pot igrali od St. Louis in Chicago. Eden je mrtev, drugi umira in sedem jih je težko ranjenih.

Res imenitna sodrga, ki ima na men ščititi delodajalčeve mošnjičke in uničiti organizirano delavstvo.

VOJNI POLOŽAJ

Ko so Rumuni napadli Avstrijo, so Avstrijci izpraznili mesto Hermannstadt, ležeče okoli 20 milj severovzhodno od Kronstadt Pri Oršovi pa so bili prvi rumuns ki napadi vsi odbiti.

Na severu so se Rumuni združili z Rusi od Kimpolunga v Bukovini. Avstrijska strategična poteza na rumunski fronti je bila, da so se umaknili od rumunske meje v notranjost Ogrske, kjer so se utrdili v bolj ugodne pozicije; s tem so obenem skrčili svojo fronto, da jo zamorejo braniti tem vspešneje.

Zadnji teden so Rumuni bombardirali bolgarsko mesto ob Donavi, Rusčuk. Avstrijski monitorji pa so bombardirali rumunska mesta Turnu Severin, na nasprotni strani prejšnjega srbskega mesta Kladovo. Nadalje so bombardirali Giurgevo, nasprotno od Rusčuka. V petek pa so Rumunci zasedli devet ogrskih vasi in mestec, kot Kronstadt in Betroseny.

Iz Pariza poročajo,da so Rumuni v prvih petih dneh svoje kampanje močno napredovali, toda so se morali vstaviti zaradi težkoč pri pridobivanju vojnih potrebščin.—V resnici je pa glavni vzrok ležal v tem, ker so Nemci in Bolgari napadli Dobrudžo in odbili oziroma ustavili prodirajoče ruske čete. Rumuni se boje, da bi nemško - bolgarske čete prekoračile Donavo in politika rumunskega vojnega vodstva je, da ne riskirajo s tem, da bi vdrli v Transilvanijo še globokeje, v Dobrudži pa bi pustili napredovati na lastnem ozemlju Nemce in Bolgare.

Ista brzojavka je tudi sporočila, da so bili Avstrijci popolnoma nepripravljeni in da je rumunska napoved vojne došla nepričakovano ter da niso imeli Avstrijci niti časa, da bi spustili v zrak mostove in tunele — Nemčija in Avstrija ste že dolgo pričakovale da bode Bratiano pregovoril kralja Ferdinanda, da se udeleži vojne na oni strani, kjer se bo pričakovala zmaga. Brezdvomno je rumunska napoved vojne le zmaga angleške diplomacije, kar so pa na Dunaju in v Berolinu gotovo prav dobro vedeli že v naprej. Avstrijci niso mogli stražiti vse rumunske meje, držali pa so zasedene važne prehode, da odbijejo nepričakovani napad. Takoj prvi dan je naznanila neka poluradna brzojavka, da so Avstrijci spustili v zrak važen tunel pri prelazu Rudeči stolp in da so Rumuni zgubili pri tej eksploziji prec ej mož.

Pritisk nemško bolgarskih čet v Dobrudži med Donavo in Črnim morjem ima namen, da odrežejo Rumunce od morja ter zasedejo Konstanco na obrežju Črnega morja in na ta način izolirajo gl. mesto Bukarest od vode in zasedejo del železnice, ki veže mesto z morjem.Bolgari so že zavzeli ob meji več točk.

Iz Londona poročajo, da so Rumunci zasedli Oršovo in Herkules mesto, devet milj oddaljeno od Oršove, kar pa je zelo dvomljivo. Oršova je važna avstrijska trdnjava na Donavi pri železnih vratih, kjer je radi hribovja Donava naožja.

Iz Bukaresta pa naznanjajo, da so bolgarske napade v vzhodni Rumuniji (Dobrudža) odbili. Ne poročajo pa, ako so dobili zgubljene tečke zopet nazaj.

Na angleški Bapaume fronti severno od Somme se bitka še nadaljuje. Angleži kontrolirajo Leuze gozd. Angleži si prizadevajo na vse načine, da bi v zvezi s Francozi dosegli svoj cilj, Bapaume in Peronne. Zato so bili zadnje dni zopet pričeli z močno ofenzivo, da bi prodrli nemške črto in da bi Nemcem zabranili, da bi odvzeli svoje vojaštvo in ga poslali proti Rusom. Posrečilo pa se jim je le v toliko, da so v splošnem potisnili Nemce nekoliko nazaj.

Iz Petrograda poročajo, da so Rusi znatno napredovali na ozemlju proti Haliču v Galiciji ter pregnali nemško avstrijske čete severazapadno s ciljem, da dobe Halič in Lvov v svoje roke. To se je zgodilo severozapadno od Mariampol. Iz vseh raznih poročil je razvidno, da so Nemci trpeli v tem kraju precej, kar tudi priznajo celo v Berolinu.

Močno artilerijska bombardiranje v okrožju Doiran jezera in reke Strume znači, da skušajo Bolgari svojo vojno črto potisniti južnejše proti Seres in dolini Strume. Pred nekaj dnevi so Italjani zavzeli Tepeleni ter prodirali proti bolgarskemu desnemu krilu, ki je zbrano okrog Kastorije. Ako so dosegli še kaj več, se ne ve.

Pred nekaj dnevi so poročila naznanjala, da je odstopil grški kralj Konstntin ter da je prestol zasedel njegov sin Jurij, ker je zmagala zaveznikom prijazna stranka. To pa je kralj uradno zanikal in se je izrazil, da se ne odpove prestolu, dokler mu grško ljudstvo ne da spoznati, da ga ne mara več. Kakor hitro se bo pa to zgodilo, pa bode odšel v Nemčijo, kjer bo preživel konec svojega življenja. Z drugimi besedami se to pravi, kakor hitro bo Grška nastopila vojno na strani zaveznikov, bode pobral kralj šila in kopita, seveda ne brez denarja, ki ga je izprešal iz ljudstva ter bo potem lepo mirno živel in se zabaval v Nemčiji. Vedeti je treba namreč, da je njegova žena sestra kajzarja.

Politiki sodijo, da bo Grška v kratkem času napovedala vojno osrednjim državam, ker se vladajoče osebe s tem strinjajo razen kralja samega.

Milwaukee, Wis.

Po vseh slovenskih naselbinah se je v zadnjem času pričelo novo življenje. To se najbolj razvidi iz raznih časniških poročil o delovanju te ali one naselbine. Mnogo se je vedno pisalo v naprednih časopisih o napredku, a le redko se je čitalo, da bi kje pričeli z delom, o katerem bi se smelo reči, da je zdravo smotreno, ali da odgovarja duhu časa.

V tem se je zadnja leta jako mnogo spremneilo. Čas in razmere, vse to je naučilo naš narod misliti; vsaj deloma. Pokazalo jim je, da smo vzlic vsem lepim frazam o ljubem narodu in napredku čimdalje bolj se pogrezovali v tisto duševno temo in politično mazaštvo, v katerega nas je v stari domovini pokopala licemerska prefriganost in politično idijotstvo slovenskih politikov. Litanije, ki so se začele peti po raznih "naprednih" časopisih, o raznih velikanskih vstanovah, so imele na občinstvo, oziroma na narod trojen vtis in sicer: tisti ki so poprej spali in tavali brezbrižno skoz življenje, so ostali kakor so bili. Drugi, ki so sicer rabili svoje mžogane, a niso nikdar prav vedeli zakaj, so prišli z običajno slovensko frazo: "Mi napredujemo" ter so pričeli sanjati o velikih delih in mogočnih stavbah, ki bodo označevale daleč naokrog našo slavo. Tretji pa z jasnim pogledom v bodočnost, odkritosrčni, in sovražniki frazarstva, so pakazali na veliko neobdelano polje, ki so ga kričači prezrli v svojem slepem vrvenju To stojimo danes sicer v boljših razmerah, ki nam zagotovljajo vspeh, seve, ako jih prav uporabimo.toraj nekaj smo dosegli;prišli smo korak naprej s tem, da smo od zastav došli na gospodarsko vprašanje. a to še nam davno neda pravice, da rečemo: na pravi poti smo, da dosežemo kaj bolj šega, popolnejšega. Predno bodemo zamogli to trditi nam je prekoračiti omenjeno neobdelano polje, to polje obdelati in si s tem zagotoviti trden temelj.

Ako se ozremo po drugih se lahko prepričamo, da nas visoko nadkriljujejo. Ako potem zasledujemo način, kako so se ti povspeli do svoje višine, se bodemo prepričali, da so delali smotreno in da jim je bila prva dolžnost, da so uničili med seboj svojega najhujšega sovražnika, to je nezavednost, da so v temi in brezbrižnosti živeče vzbudili k novemu življenju in si tako zagotovili svetlejšo bodočnost.

In to je naša naloga sedaj. Med nami se je vzbudilo zanimanje za gospodarska vprašanja ravno v tisti meri kot za politično.
Naša naloga je sedaj, da to zanimanje gojimo, povspešujemo, da se podamo med tiste, ki so preslišali oni novi glas, ki jih kliče iz teme ven v novo svetlejšo življenje. Ne moremo sicer doseči tega, kar so dosegli veliki narodi v toliki meri, to je moči, vpliva, a dosežemo pa lahko to, kar nam je treba, neohodno treba za obstanek in za dosego boljše bodočnosti.

Kaj nam pomaga, če pišejo časopisi dolge članke, kateri so polni lepih načrtov, toda ostanejo isti neizpeljivi iz vzrokov, ker pisec ne pove jasno, kako iste izpeljati, ker pride sam s seboj v konflikt, kakor hitro primerja svoj načrt teku časa, ali pa razmerami, v katerih se je isti pojavil. Ako hočemo v eni naselbini ali celo skupno kaj doseči, moramo zjediniti vse naše moči v delovanju zoper nezavednost in brezbrižnost, ki nas drži nazaj in ovira povsod naše delovanje ter pokopati vsaj tisti, ki se zavedamo, malenkostne prepire sebičnost in malodušnost.

Zakaj bi delali in sanjali nekaj, kar bi ne imelo trajnega občega vspeha med nami. Za take načrte se brigajo samo tisti, ki jim je edino njih sveti "jaz" pri srcu in žele da bi se enkrat predstavili "ljubemu narodu" z od cvetlic obdanega odra in od množice, ki bi bila pijana od navdušenja; ne da bi vedela zakaj.

Ako hočemo v resnici kaj doseči, ako hočemo, da postanemu sposobni za izvršitev onih velikih nalog, ki nam jih bo naložil tek časa. Vse svoje moči moramo posvetiti izobraževalnemu delu in napovedati neizprosen boj duševtemi. Razbiti moramo duha okove, ki nas potiskajo v bedo in zatiranje ter nam jemo upanje in hrepenenje po lepšem in svetlejšem življenju. Oborožiti se moramo z duha svitlim mečem in se podati med one, ki še tavajo v temi in tako tudi nam ovirajo pot navzgor. Vse naše delo naj se zbira skupaj samo na eni točki. V boju zoper nevednost mas ne sanjajmo praznih sanj, ne delajmo velikih načrtov, dokler niso sposobne mase misliti samostojno. Vse, kar se na ta način doseže, je sanjarstvo, ki prinese razočaranje. Narod, ki še po večini tava v duševni temi, ni sposoben, da izvrši velika dela, ki bi bila stalna in koristna za vesoljno človeštvo. Ako bi Slovenci poznali pot, bi tisočake, ki so jih zapravili, dali za izobraževalna sredstva in tako bi danes bili gospodarsko močni in stoječi na viš ji kulturni stopinji.

Poprimimo se zdravega smotrenega dela, ne zadovoljimo se s tem, da razširjamo dobre časopise; pojdimo dalje! Ustanavljati je treba knjižnice, delovati na dramatičnem polju. Ono mrtvo maso je treba narediti sposobno, da začne spoznavati lepoto življenja od prave strani in da začnemo prijeti po njej. Ako bi na izobraževalnem polju pokazali Slovenci vedno isto solidarnost, kot so v nedeljo, bi že zdavnaj imeli to, kar še le sedaj spoznavamo, da nam je potreba.

Številne so naše naselbine po Ameriki, kjer naš narod životari ono strašno življenje, katero ga tira v gmotni in moralni propad. V take naselbine pridejo časopisi, kateri so polni psovk in prepira, namesto lahko umljivih spisov in podučnih člankov, so dolge razprave o raznih teorijah, o stvareh, katere oni, katerega je še le treba dovesti do tega, da začne čitati, ne razume in tistega, kateri čita, pa podivja in mu naredi psovanje priljubljeno zabavo. Te vrste časopisi prodajajo svojo krščanstvo in svojo svobodomiselnost, vsaki pa skuša s psovkami ubiti svoje nauke ljubemu "narodu" v glavo. Po njenih predalih razstavljajo svojo učenost ljudje, kateri znajo dosti latinskih besedi sicer, a tem manj misliti. Nikdo ne pomisli, da je vera prirojeno naravno čustvovanje in ostane tako dolgo, dokler človek ne spozna težko um ljivih naravnih moči, ki ga obdajejo in katere so vse narode gnale do tega, da so začeli misliti na neko višje in so si tako ustanovili razne vere. Z raznimi neslanostmi ali celo surovostjo se hoče vera zatreti, namesto da bi se resnica in znanost razširjala med narodom z delom, ki bi istega privedlo do tega, da začne misliti. Te vrste časopisi zatrjujejo, da se bore za resnico in jo razširjajo, a nočejo pojmiti in spoznati, da se ona ne da ubiti v glavo, temveč je treba, da se navadi ljudstvo, da prične spoznavati svojo človeško dostojanstvo, da začne samo iskati resnice; in kakor hitro je doseženo to, je doseženo vse. Zopet drugi hočejo zatreti takozvano svobodomiselnost in točijo krokodilove solze o nesrečnem narodu, ki izgubljava svoje "najdražje svetinje" v jokavih člankih. Obenem pa prepevajo ono staro o ljubem narodu in s psovkami, ki bi se prilegale kakemu ogrskemu pandurju, ubijajo vero ljudstvu v glavo, ravno tako, kakor to delajo na drugi strani"svobodomiselci"Vsa stvar pa je onim, kateri rabijo svoj razum, samo umazana reklama. Sadovi, ki jih je rodilo te vrste početje, se pa vidijo na tistih "svobodomislecih" in "katolikih", kateri s preklinjanjem kažejo svojo trdno "prepričanje" in v tem, da že sedaj vidi, da smo srečno prišli tako daleč, da nimamo ne prave vere in šc manj pa prave svobodomiselnosti. L. G.

MORILEC ALKOHOL

Neizmerna je škoda, katero po vzroča alkohol, gmotno in moralno. Med našim narodom se je še veliko premalo pisalo o tem. S tem se ne misli na vživanje alkohola sploh, temveč le čezmerno vživanje, posebno pa še žganja. Dan na dan lahko človek opazuje strašne posledice pijančevanja, na cesti, na domovih, pri društvih, v tovarni, po sodiščih in ječah. Ako bi ne bilo pijančevanja, bi bile delavske razmere drugačne, ker le trezni delavci so sposobni, da se vspešno bore za svoje pravice, med tem ko so pijanstvu vdani moralno uničeni slabiči, ki niso zmožni misliti in spoznavati pravice. Vsa društva, vse delavske organizacije, ki se vodijo ali vstanavljajo pod vplivom alkohola so slabo ali površno vodene ter obsojene že pri rojstvu na propad. To so se že Slovenci neštetokrat prepričali. Člani takih organizacij se navdušujejo za eno stvar le tako dolgo, dokler stoje pod vplivom alkohola. Kadar mine to, izgine tudi vsako navdušenje. Pijanstvo povzroče v društvih neslogo, nejasno pojmovanje, napačno stremljenje ter sploh vse ono, kar povzroča slabo stanje članstva in cele organizacije.

Najstrašnejše pa so posledice pijančevanja v družinskem življenju. Poglejmo v dom delavca, ki je zmeren v pijači ali ki se iste celo popolnoma vzdrži. V takem vlada skoraj vedno sreča in mir. Žene takih mož so navadno srečne in zadovoljne, tudi, ako jih tu pa tam tare revščina, se is te ne čuti, ako hodi gospodar po konci, noseč svoje breme kot mož in ne poseže po pijači, da uteši skrbi. On daje celi družini upanje, njegova moč ne upade kar tako, kakor pri pijancu slabiču, ki hoče vsako skrb in žalost utopiti v pijanstvu. Žene alkoholikov so brez izjeme uboga upognjena bitja, katerih mladost in svežost gine, kakor cvet v jesenski slani, Njih oči so motne in kalne. One padajo v prezgodnji grob. Otroci pijancev rastejo brez vsake vzgoje in so že v nežni mladosti polni strupa, katerega jim je vlilo slabo življenje očeta. V hiši, kjer je oče trezen, vlada mir in otroci so pod skupno ljubeznijo starišev in pod njih lastnim lepim mirnim življenjem se razvijajo zdravi, kakor drevesa v gozdu. Med temso pa v hiši pijanca zanikerni in nagnjeni k vsemu hudemu. V sedanjih časih, ko se vrše delavski boji vedno gosteje ter so vedno ljutejši, se lahko opazuje, kako neizmerno škodo povzroča delavcem pijančevanje. Pijancu ni mogoče, da bi postal zvest dober bojevnik za delavske pravice, ako tudi deloma razumi to, je omahljiv, brez trdnega prepričanja in kar je najhujše, nikdar financijelno pripravljen za take boje. V delavskih bojih je disciplina prava poglavitna stvar; brez iste ni mogoče izvojevati nobene zmage disciplino pa znajo držati samo trezni pametni ljudje, med tem ko so pijanci slabejši kot otroci. Tudi pri drugih društvih je pijanec oni, ki najmanje drži red; on je prvi, ki zavlačuje seje, ki s svojimi zmešanimi možgani dela nered povsod, ker ne zna trezno prevdariti in jemlje veselje tudi drugim trezno mislečim.

Neki Nemec, ki je potoval kot agitator za socializem po Rusiji, je pri neki priložnosti zaklical zbranim delavcem v Moskvi: "Bratje, pustite vodko in vse drugo bode samo od sebe prišlo". Tako bi bilo potreba zaklicati tudi nekaterim slovenskim delavcem: "Bodite zmerni in postali bodemo močni!"

Kako žalostni prizori se vidijo včasih! Skupina popolnoma ali na pol pijanih se prepira o tem

KRASNE FOTOGRAFIJE
Vsake vrste po nizkih cenah. Ženitbene, obhajilne in birmske slike moja posebnost. Z vsakim naročilom 1 ducata ali več te vrste slik napravim eno lepo veliko zastonj.Povečujem iz malih na veliko v vsakovrstnih barvah. Na željo grem tudi fotografirat na dom ali kamor me kdo zahteva.
Zakaj bi hodili k tujcu, ako Vam rojak postreže še bolje kot drugi?
FRANK SKOK,
SLOVENSKI FOTOGRAF
438 — 52nd AVENUE
WEST ALLIS, WIS. Tel. W. Allis 456-J

VABILO NA KEGLJANJE
katero priredi
SLOV. SOC. KLUB
V nedeljo 10. septembra 1916
na kegljišču
FRANK BENDA
479 National Avenue
NA DOBITKE
Mnogo krasnih dobitkov za najboljše kegljavce
Pričetek ob 8. uri dopoldne

Mrs. Mary Ocvirk
300 Grove Street.
Telefon Hanover 2692
SLOVENSKA BABICA
Se priporoča vsem Slovencem.

Pustite si narediti vašo fotografijo pri
The NATIONAL STUDIO
412 National Ave
Ako izrežete ta oglas in ga prinesete seboj, dobite 20 odstotkov popusta (ceneje) od kakoršnosikolih fotografij, male ali velike.
C. Tonndorf, manager.

ali onem vprašanju, kriči eden čez druzega, kaže svojo nevednost in surovost v vsej nagoti.Pri tem pa se vedno lahko vidi, da tisti, ki so najbolj pijani, tudi vedno najbolj neumno trdijo; ako v takih trenutkih stopi med nje trezen človek, ne more drugače kot, da se obrne od njih v stran s pomilovanjem.

Naš narod rabi spoznanje, izobrazbo, kajti izobražen človek ne bo zlahka padel tako daleč, da bi samega sebe zastrupljeval za drag denar do nezavesti in se postavil na najnižje stopinjo živalstva.

Rojaki, bodite zmerni v alkoholnih pijačah; to bode povzdignilo vas same, vašo družino, narod in vse delavstvo na stopnjo, od koder bodemo zmožni pomagati vse boje in kjer boste postali čvrsti zdravi, ponosni in srečni.

nosti, da namreč prej ne odneha, dokler ne dobi sina.

* * *

Najprej mi pomagaj iz nadloge prijatelj!Govoriš lahko potlej

* * *

Moji prijatelji me zaničujejo, ker me vidijo na tleh; ves svet seka les od drevesa, ki je padlo.

* * *

Pes, ki nas hoče ogrizti, ne maha z repom. Človek se nam često smehlja, kadar nas najhujše ugrizne.

* * *

Vse, kar več posedudješ, nego rabiš sam, spada drugim.

* * *

Sopihajoč prirentači na kolodvor debeluh ravno v hipu, ko je vlak odhajal. "Ali je treba, da mi odide vedno pred nosom?" se je jezil. Postrežček, ki je to slišal, je pripomnil: "Tega vam ravno ni treba; kar okoli se obrnite, pa vam bo šel — za hrbtom."

* * *

Čas je zlato, pravi pregovor. Kdor je zaprt, ima veliko časa — toda malo zlata!

* * *

Tepec najde še vedno večjega tepca, ki ga občuduje.

* * *

Prvi ministerijalni uradnik (zapazivši v aktu svojo pomoto: "O, jaz osel!"

Drugi uradnik: "Ne tako glasno, gospod kolega; čuvajte vendar uradno tajnost!"